

HRVOJE GJURAŠIN

DJELATNOST MUZEJA HRVATSKIH ARHEOLOŠKIH
SPOMENIKA U GODINI 1992. I 1993.

UDK 069.(497.5 Split)"1992/1993":902
Izješće
Report
Primljeno: travanj 1994.
Received: April 1994

Hrvoje Gjurašin
HR - 21000 Split
Muzej hrvatskih arheoloških
spomenika
S. Gunjače bb

U izvještaju o djelatnosti Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika izneseni su u kratkim crtama najznačajniji obavljani poslovi vezani uz dvogodišnji rad Muzeja. Muzej je u tom razdoblju zbog ratne situacije zatvoren za posjetioce, a sva muzejska građa pohranjena je u sklonište. U izvještaju se naročita pozornost pridaje terenskim istraživanjima, publicističkoj djelatnosti, te obilježavanju 100. godišnjice djelovanja Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika.

Terenski rad i istraživanja

*Sv. Juraj na Putalju, Kaštel Sućurac
(1992. - 1993.g.)*

Tijekom ljeta 1992. godine provedena su istraživanja sjeverno i sjeverozapadno od crkve, preko cijele širine putaljskog brijega s ciljem da se istraži što veći prostor oko crkve i definiraju građevinski ostaci starije faze, kako bi se moglo prići definitivnoj statičkoj sanaciji postojećeg sakralnog objekta, te njegovom konzervatorsko-restauratorskom uređenju.

Iskopavanjem su definirani ostaci temelja starokršćanskog objekta, a cijeli prostor bio je ispunjen grobovima u dva osnovna sloja. Gornji, mlađi sloj grobova iz kasnog srednjeg vijeka XIV.-XV. st., s nalazima trojagodne filigranske naušnice, obične karičice, jednostavna prstenja, rađeno sve, uglavnom, od bronce i srebra ili srebra s pozlatom. Najmlađi sloj na ovom groblju, dokumentiraju bakreni sesini venecijanskih duždeva iz druge pol. XVI. st., te njemački pfenig iz istog vremena. Od tih grobova posebice je zanimljiv onaj u kojemu je nađena kompletna krunica oko pojasa pokojnika. Rađena je od rezbarene kosti s tragovima crvene boje na pojedinim kuglicama. Uz krunicu, pokojnik je nosio unikatni zlatni prsten s reljefno oblikovanim prekrštenim rukama.

Donji, stariji sloj XI.-XII.-XIII. st., ima rijetke nalaze i to uglavnom naušnice, prstenje i kopče. Prevladavaju obične karičice, a nađen je i par srebrnih naroskanih naušnica s tri koljenca, te dvije brončane pojasne kopče.

Ukupno je u oba sloja u ovoj kampanji otkriven 51 grob.

Krajem 1992. godine i početkom 1993. godine izvršen je zahvat na statičkoj sanaciji temelja apside, jako ugrožene erozijom. Provedena je još jedna istraživačka kampanja u samoj crkvi i s njene sjeverne strane. Istražen je cijeli prostor apside, a pri demontiranju oltara otkriveno je u njegovoj unutrašnjosti nekoliko ulomaka predromaničke skulpture i veći dio masivnoga rimskog stupa. Uz uglove sjevernog zida crkve skinuta su dva recentna, plitka kontrafora, pod kojima su bili grobovi u dva sloja. Općenito su uz sjeverni zid nađeni kasnoantički i ranobizantski novac, brončani lanac, a uz apsidu prapovijesna i ranorimska keramika, te ulomci lijepa. Istraženo je 15 grobova u kojima su nađeni srebrni denar Ludovika I. Anžuvina, željezna kopča, karičice i prstenje.

U strukturi sjevernog zida razlučena je ranorimska faza I. st. nakon Krista, te definirana starokršćanska i gotička faza.

Arheolozi, članovi terenske ekipe: Tonči Burić, dr Slobodan Čače, Ivo Fadić, Tihomir Glavaš i Branka Nedved; tehničku dokumentaciju rade: Silvana Bubalo, Tonči Burić, Mario Čorić, Maja Fabjanac, Branka Nedved, Miran Palčok i Mladen Popović, a fotografije: Zoran Alajbeg, Tonči Burić, Ivo Fadić i Zlatko Sunko.

Strožanac - Gospe od Site
(proljeće 1993. g.)

Nakon prekida od godinu dana u proljeće 1993. godine istraživanja se nastavljaju i otkriveno je još 12 grobova. Četiri groba na istočnoj strani lokaliteta su oko 60 cm dublji od prvog sloja grobova iz 1991. godine. U ovoj kampanji otkriven je jedan prsten i karika za odjeću.

Ukupno je istražen 191 grob u tri godine istraživanja. Groblje valja datirati u duže vremensko razdoblje, od 14. do 18. stoljeća.

U terenskoj ekipi sudjeluju arheolozi: Hrvoje Gjurašin i mr. Franko Oreb, tehničku dokumentaciju rade: Igor Bikić i Mario Sumić, a fotografije Zoran Alajbeg.

Sredstva za istraživanja je potpuno osigurao mjesni svećenik don Ante Čotić, koji je pokazao rijetko viđeno zanimanje i razumijevanje za sve popratne teškoće.

Proložac - groblje Sv. Mihovila
(1992. g.)

Povod za arheološka istraživanja na lokalitetu "groblje Sv. Mihovila" u Prološcu je slučajno otkrivena polukružna apsida ranoromaničke crkve i dva starohrvatska groba u njenoj neposrednoj blizini.

Tijekom 1992. godine istražen je dio groblja južno od kapelice. Iznad antičke grobnice i starokršćanskih zidova nastavljaju se grobovi ranog, a potom i kasnog srednjeg vijeka. Najzanimljiviji je starohrvatski grob iz IX.-X. stoljeća u kojemu je pokojnik imao na nogama par željeznih ostruga, srebrni prsten na desnoj ruci i kopču za pojas.

Iz kasnosrednjovjekovnih grobova vrijedan je nalaz "zapisa" pisanih na papiru i složenih u male metalne kutijice. Njih su pokojnici nosili za života. Tekst je pisan na latinskom jeziku, a sadržavao je razne želje vjernika, uglavnom u obliku zamolbi za zaštitu od nekog zla.

U terenskoj ekipi sudjeluju arheolozi: mr. Magdalena Dragičević i Snježana Tonković, a tehničku dokumentaciju vode: Silvana Bubalo i Miran Palčok.

Greblje u Kućićima kraj Omiša
(1992. - 1993.g)

U studenom 1993. započeta su sustavna arheološka iskopavanja srednjovjekovnog groblja na lokalitetu Greblje u selu Kućićima kraj Omiša. Istraživanja su uslijedila nakon manjih probno-zaštitnih zahvata provedenih u rujnu 1992. godine zbog izuzetne ugroženosti i devastacije lokaliteta građevinskim radovima. Planskim pristupom istraživanja lokaliteta u 1993. utvrdili smo postojanje većeg naseobinskog groblja iz razvijenog srednjeg vijeka koje, prema sadašnjim rezultatima, u istraženom dijelu lokaliteta nije starije od XII. st. ni mlađe od XIV. st. Pronalazak spomenute srednjovjekovne nekropole označuje ujedno i prve, arheološki istražene ostatke srednjeg vijeka na širokom prostoru omiške Zagore.

Otkrivena su i istražena ukupno 33 groba, ustaljene orijentacije istok-zapad, a svi imaju kamenu grobnu konstrukciju kojom je zemljana raka bila omeđena. Prevladavaju pravokutni, dosta izduženi oblici grobova, a sporadično se javljaju i ovalni. Većinu grobova prate nadgrobni vijenci od nepravilna kamenja, položeni polukružno uokolo grobnih kamenih obložnica. Svi su grobovi obilježeni nadgrobnim vijencima, također su popraćeni nalazima ostataka glinenih posuda grube izradbe nad pokrovnim grobnim pločama, što ukazuje na relikte grobnih obrednih običaja karakterističnih za ruralne krajeve Dalmacije u razvijenom i kasnom srednjem vijeku. Nalazi su registrirani u deset grobova. Većinom su to naušnice izradene od vrsnog srebra. Osim oblika srebrnih karičica koje prevladavaju (11 primjeraka), nađen je i par pozlaćenih srebrnih naušnica s tri jagode, te srebrne naušnice s filigranskim navojima.

U terenskoj ekipi sudjeluje arheolog, mr. Vedrana Delonga, tehnički dokumentaristi: Silvana Bubalo, Mario Čorić i Maja Fabjanac, fotograf Zoran Alajbeg.

Solin - Rižinice
(1992. - 1993. g.)

Lokalitet se nalazi na granici kliškog i solinskog polja, na mjestu usjeka kojim protječe potok Rupotina.

Riječ je o kompleksu kasnoantičke arhitekture koji je bio rabljen i tijekom ranog srednjeg vijeka, a jedna je prostorija ovog kompleksa adaptirana u staro-hrvatsku crkvu, odnosno samostan.

Tijekom radova 1992.g. lokalitet je očišćen od raslinja, čime su oslobođeni neki već djelimično istraženi i konzervirani dijelovi arhitekture, te je napravljen geodetski snimak u mjerilu 1:200. Izvršeno je temeljito čišćenje zidova samostana i crkve, te njihovih sljubnica i završnih ploha.

Sljedeće godine južno od crkve, a prislonjene uza nju, definirane su dvije prostorije pravokutna oblika. Pronađeno je nekoliko manjih ulomaka kamena crkvena namještaja, koji su ukrašeni starohrvatskim pleterom. Istražena su četiri groba od kojih dva s poklopnicama. Unutar groba br. 1 otkriven je ulomak natpisa sa četiri reda slova, iako je grob već otvaran za istraživanje koje je vodio don Frane Bulić, i služio je kao kosturnica.

U terenskoj ekipi sudjeluju arheolozi: mr. Zlatko Gunjača, Maja Petrinc i Tomislav Šeparović, fotograf Zoran Alajbeg, tehničku dokumentaciju radi Miran Palčok, te pomoćni preparator Marijan Lozo.

Solin - Sv. Petar i Mojsije
(1992. - 1993. g.)

Krunidbena bazilika kralja Zvonimira poznata u narodu pod imenom "Šuplja crkva" smještena je u uskom pojasu između ceste za Majdan i rijeke Jadro.

Prije nastavka radova na lokalitetu izvršen je s njega odvoz oko 600 m³ iskopane od prethodnih istraživanja. Nastavak istraživanja vršen istočno od krunidbene bazilike obuhvatio je prostor od novih 160 m² (deset kvadrata 4 x 4 m). Uklanjanjem sloja zemlje, debelog 2.20 m, koji osim ponekog ulomka kamene profilacije nije bogat nalazima, otkriven je pločnik prezbiterija starije sakralne građevine iz Justinijanova doba. Sa strana lagano potkovičaste apside nalaze se bočne pastoforije. Izvan bočne sjeverne prostorije vidljive su kasnije srednjovjekovne dogradnje.

Nad pločnikom apside pronađen je veći broj ulomaka tranzene i kapitel, od čije je težine pri nekadašnjem rušenju došlo do oštećenja i ulijeganja pločnika.

Izrađen je geodetski snimak lokaliteta u mjerilu 1:200 te arhitektonski snimak krunidbene bazilike u tlocrtu i bočnim presjecima (mjerilo 1:50). Tehnički je snimljen i ostatak kazetirane štukature na unutrašnjoj strani južnog zida starije crkve.

Arheološkim istraživanjima rukovodio je Mate Zekan uz povremenu pomoć Hrvoja Gjurašina. Geodetski snimak učinio je "Geoprojekt", arhitektonski snimak Nenad Ivanišević, a štukaturu je snimio Miran Palčok. Foto dokumentaciju su vodili Zlatko Sunko i Zoran Alajbeg.

Bijaći - Stombrate
(1992. - 1993. g.)

Lokalitet Stombrate smješten je na zapadnom kraju Kaštela, podno istaknutog brijega Veli Bijać. Ovdje je otkriveno starohrvatsko groblje, udaljeno svega stotinjak metara od crkve Sv. Marte, starokršćanske sakralne građevine, koju su početkom IX. st. obnovili hrvatski knezovi Trpimirovići.

Tijekom 1992. g. u suradnji sa Zavičajnim muzejom Kaštela istraženo je 40 grobova. Riječ je o ranosrednjovjekovnom groblju na redove, a među nalazima dominira nakit: naušnice, prstenje, ogrlice, rađene od bronce i srebra u tehnici lijevanja i kovanja. Među priložima zanimljivi su ostaci ljuške jaja. Dosad istraženi segment ovoga groblja okvirno pripada vremenu druge pol. IX. i prve pol. X. stoljeća.

Sljedeće godine istraženo je još 14 grobova. Nalazi su istovjetni s prethodnima, ali ih je znatno manje.

U terenskoj ekipi sudjeluju arheolozi: Ivanka Bilich i Tonči Burić, tehnički dokumentaristi: Silvana Bubalo, Mario Čorić, Maja Fabjanac i Mladen Popović, te fotograf Zoran Alajbeg.

Crkva Sv. Vida na Vidovoj gori
(proljeće 1992. g.)

Oko 80 metara zapadno od vrha nalazili su se jedva vidljivi ostaci crkve. Nakon uklanjanja zemljanih nanosa sa zidova crkve iz njene unutrašnjosti i s vanjske strane, utvrdilo se da su oni najvećim dijelom rastreseni, iskrivljeni i uništeni prodorom borova korijenja, a djelomično i djelovanjem ljudskih ruku, što je rezultiralo njihovim mjestimičnim potpunim nestankom.

Dva su pilastra kvadratnog presjeka po sredini broda i po dva polupilastra u uglovima uz zapadni zid crkve. Pod crkve bio je pokriven kamenim pločama.

U arheološkim istraživanjima provedenim unutar crkve i oko nje pronađen je dio ugla oltarne menze s udubljenom središnjom površinom, ulomak stupa, jedan atmosferilijama gotovo u cijelosti uništen stupić s kapitelom, akroterij i ulomak stupa s bazom.

Ova crkva, ponešto izdužene polukružne apside na istoku, ne izdvaja se ničim posebnim od već poznatih ranoromaničkih crkava na otoku. Njezina veličina sa zidovima (7,95 x 4,80m) ipak je uvrštava u najveće crkve toga razdoblja na otoku.

U terenskoj ekipi sudjeluju arheolozi: Mate Zekan i Hrvoje Gjurašin, fotograf Zlatko Sunko i tehnički dokumentarist Vinko Bakulić.

Split - Dioklecijanova palača
(travanj-prosinac 1992. g.)

Arheološka iskopavanja odvijala su se u jugoistočnom dijelu Dioklecijanove palače u sklopu I. faze planiranih višeetapnih radova na uređenju jugoistočnog kvadranta Palače. U arheološkim istraživanjima, zajedno s nekoliko ustanova, sudjeluje i ovaj Muzej. Pod ravnateljstvom mr. Zlatka Gunjače iz Muzeja u iskopavanjima sudjelovali su arheolozi: mr. Vedrana Delonga, Hrvoje Gjurašin, Maja Petrincec i Tomislav Šeparović, zatim tehnički dokumentarist Miran Palčok, fotografi Zlatko Sunko i Zoran Alajbeg, te pomoćni preparator Marijan Lozo.

Otkrivena je jedna od većih longitudinalnih dvorana u supstrukciji carskog stambenog kompleksa na katu jugoistočnog dijela Palače, poput svojevrsna hodnika, kojoj se uspjelo definirati osnovno perimetralno zide i struktura gradnje. Gotovo u cijelosti sačuvao se istočni zid, te većim dijelom zapadni, kao i manji dio svodne konstrukcije u sjevernom traktu prostorije.

Pronađeni su ostaci većih i manjih blokova sedre, urušene svodne konstrukcije, pomiješani s priklesanim kamenjem, na kojem su sačuvani ostaci fresaka, sve u sloju obilne svjetložute do bjelkaste žbuke, s tragovima fresko slikanja ili bez toga. Prema sačuvanim epigrafičkim elementima koji prate figuralno-ornamentalne motive na freskama može se preliminarno zaključiti da se radi o

urušenom zidu većeg, reprezentativnog objekta koji je bio u funkciji još u doba romanike i gotike, a koji se nalazio nad južnim traktom "podrumske" prostori-je, prema južnom pročelju Palače. S obzirom na pisanu povijesnu građu o sakral-noj i urbanoj topografiji srednjovjekovnog Splita, takvi materijalni ostaci mogli bi se povezati s kompleksom najstarijeg nadbiskupskog stana, lociranog nad krip-toportikom Palače.

U sveukupnoj kulturnoj stratigrafiji dijela Palače, a što znači u visinskom rasponu od oko 8 m, nađena je neobično velika količina keramičkog materijala u višestoljetnom vremenskom trajanju od V.-VI. pa sve do XX. stoljeća. Pronađen je veći broj kamene pokretne građe najvećim dijelom u nasutim i ispremiješanim slojevima, prevladavaju ulomci arhitektonske dekoracije rimske provenijencije i dijelovi konstruktivnih arhitektonskih elemenata. Otkriven je i manji broj ulomaka s ostacima predromaničke reljefne plastike što indicira pos-tojanje predromaničkih sakralnih objekata na jugoistočnom-južnom dijelu najuže urbane jezgre iz najstarije faze ranosrednjovjekovnog Splita.

Muč Gornji - Sv. Petar
(1992. g.)

Nastavak radova na tom lokalitetu, gdje je 1871.g. nađen temeljni spomenik hrvatske nacionalne arheologije posvećen knezu Branimiru, usmjeren je na istraživanje s južne strane suvremene crkve.

Izgradnjom nove kosturnice stekli su se uvjeti za uklanjanje postojeće napu-njene kosturnice, koja je dijelom nalijegala na spomenički arhitektonski sklop. Nakon što su ostaci pokojnika preneseni, pristupilo se razbijanju i uklanjanju de-belih betonskih zidova i armiranobetonske ploče stare kosturnice. Time je stvore-na mogućnost za daljnje istraživanje uočenih grobova i nastavak restauratorsko konzervatorskih radova na zidovima građevine.

Radovima je rukovodio Mate Zekan.

Solin - kraj vrela rijeke Jadro
(1993. g.)

Nedaleko od vrela rijeke Jadro, uz antički vodovod a kraj nekadašnjeg pogona tvornice cementa, bili su vidljivi u profilu uzvišenja zemljišta ostaci grobova.

Prvo je istražen djelomično uništen grob, koji se vidio u profilu terena. Ori-jentiran I-Z, sadržavao je jedino djelomično sačuvane kosti donjih udova, bez drugih nalaza u grobu.

U drugom grobu pronađene su tri staklenke. Konzervator- preparator Mar-ko Rogošić uspio je sačuvane dijelove staklenki spojiti te je izradio njihovu re-konstrukciju u crtežu. Staklenke imaju trbušasto tijelo, duži ili kraći široki cilindrični vrat koji pri vrhu ljevkašto završava s ojačanim otvorom.

U terenskoj ekipi sudjeluju arheolozi: Hrvoje Gjurašin i Miro Katić, tehnički dokumentarist je Miran Palčok a fotograf Zoran Alajbeg.

Rekognosciranja

Tijekom 1993. godine arheolozi Mate Zekan i Hrvoje Gjurašin rekognosciraju otok Čiovo i tada obilaze crkvu Gospe od Mora, Sv. Mavru kraj Žednog te Sv. Tudora u Okrugu Gornjem.

Posebno je bio zanimljiv pregled crkve Sv. Tudora u uvali Saldun u Okrugu Gornjem, gdje kao menza bočnih oltara služe pluteji iz nekadašnje starohrvatske crkve, a tranzena iz te faze ugrađena je u bočni prozor mrtvačnice.

Kako se radi o prvorazrednim spomenicima iz vremena prijelaza predromanike u romaniku, koji su izloženi aktivnom propadanju, neophodno je potrebno da se oni spase, tj. da se demontiraju s postojećeg mjesta, da se izvrši na njima neophodna konzervatorska obrada te da se uvrste u stalni postav Muzeja, gdje im kao i prozorskoj tranzeni po njihovu značenju i jest mjesto.

Za potrebe prezentiranja i dokumentiranja povijesti nastanka crkve trebalo bi izraditi gipsane kopije obaju pluteja koje će se aplicirati na zidove u unutrašnjosti crkve.

U želji za uspješnim rješenjem tog problema Muzej se obratio Župskom uredu u Okrugu Gornjem, Nadbiskupskom ordinarijatu u Splitu i Regionalnom zavodu za zaštitu spomenika kulture, ali nije postignut dogovor o pohrani spomenika u Muzeju.

Tijekom 1992.-93. godine mr. Vedrana Delonga višekratno obavlja rekognosciranje terena u Poljicima i Omiškoj zagori na prostoru naselja Kućice, Kostanje, Tugare-Orebić i Sv. Maksim iznad Sumpetra.

Arheološki nadzor i međuinstitucijska suradnja

Tijekom 1992. godine muzejski savjetnik Mate Zekan obavljao je u ime Muzeja u Solinu nadzor kod iskopa baze za postament spomenika don Frane Bulića i kraj zapadnog proširenja župne kuće kod Gospe od Otoka.

U mjesecu kolovozu i rujnu 1992.-93. godine kustos Hrvoje Gjurašin sudjeluje u arheološkim istraživanjima spilje Kopačine kraj Donjeg Humca, na otoku Braču, koje već niz godina vodi prof. Božidar Čečuk iz Zavoda za arheologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Sudjelovanje na stručnim i znanstvenim skupovima

“Starohrvatski Solin”, znanstveni skup održan u Solinu i Splitu 1. i 2. listopada 1992., na kojem sudjeluju stručnjaci Muzeja: T. Burić s prilogom “Veze posljednjih salonitanskih klesara i geneze splitsko-trogirskog predromaničkog kruga”, te Z. Gunjača s priopćenjem “Novi doprinosi poznavanju starohrvatskih groblja tipa Mravinci”.

“Starohrvatska spomenička baština - rađanje prvog hrvatskog kulturnog pejzaža”, znanstveni skup održan u Zagrebu od 5. do 9. listopada 1992. godine na kojemu sudjeluju i djelatnici Muzeja sa slijedećim radovima: T. Burić “Istočnojadranske Sklavinije u svjetlu arheoloških nalaza”; V. Delonga “Dvorska epigrafika, Zvonimirovo doba i odjeci Grgurovih reformi”; M. Dragičević “Duhovnost starohrvatske pleterne ornamentike”; H. Gjurašin “Horizont

ranoromaničke arhitekture na otoku Braču s posebnim osvrtom na crkvu Sv. Vida na Vidovoj gori"; Z. Gunjača "Kontinuitet arhitekture i skulpture, kasna antika - rani srednji vijek" i M. Zekan, "Podrijetlo hrvatskih vladara druge polovice 9. stoljeća izvan loze Trpimirovića".

"Kaštel Sućurac od prapovijesti do XX. stoljeća", znanstveni skup koji je održan 20. i 21. listopada u Kaštel Sućurcu, a suorganizator je Muzej. Na skupu je pročitano 15 izlaganja, referenti su bili arheolozi, povjesničari umjetnosti, etnolozi, lingvisti i arhitekti. Iz Muzeja sudjeluje T. Burić izlaganjem: "Srednjovjekovno selo Sućurac i njegovi spomenici". Pokrovitelj skupa je Sabor Republike Hrvatske, a sponzor Dalmacijacement.

"Arheološka istraživanja u Slavoniji i Baranji", znanstveni skup u organizaciji Hrvatskog arheološkog društva od 27. do 29. listopada 1992. u Osijeku, na kojem sudjeluje M. Zekan priopćenjem: "Uz dvije obljetnice iz hrvatske povijesti (Trpimir - Mutimir)".

"Livanjski kraj u povijesti", znanstveni skup povodom 1100. obljetnice prvog spominjanja Livna, 20. i 21. studenog 1992. godine u Livnu. Na skupu sudjeluju i stručnjaci Muzeja, V. Delonga radom "Latinski epigrafički spomenici sa starohrvatske županije Livno"; Z. Gunjača s izlaganjem "Starohrvatska groblja na području Bosne i Hercegovine", te M. Zekan s referatom "Karolinški nalazi iz Bosne i Hercegovine - svjedočanstva hrvatske državnosti".

Obilježavanje 100. obljetnice djelovanja Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika

Pod visokim pokroviteljstvom hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana u Muzeju je 27. i 28. listopada 1993. godine održana svečana proslava stote obljetnice osnutka Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika i znanstveni skup "Rezultati novijih arheoloških istraživanja na području srednje Dalmacije".

Svečanom su sjednicom prvog dana predsjedali Zlatko Gunjača, Božidar Čečuk, Ante Rendić-Miočević i Duje Jelovina.

Skup je u ime visokog pokrovitelja i u vlastito ime pozdravila gospođa ministar Vesna Jurkić-Girardi, u ime Sabora dr. Nedjeljko Mihanović, akademik Kruno Prijatelj u ime Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, splitski gradonačelnik Nikola Grabić te ravnatelji četiriju hrvatskih arheoloških muzeja: Emilio Marin iz Splita, Ante Rendić-Miočević iz Zagreba, Robert Matijašić iz Pule i Radimir Jurić iz Zadra.

Nakon prigodnih pozdrava, Zlatko Gunjača izložio je povijest Muzeja u priopćenju "Muzej hrvatskih arheoloških spomenika - 100 godina postojanja i djelovanja"; V. Delonga izložila je priopćenje "Srednjovjekovna istraživanja u Dalmaciji"; Fina Juroš-Monfardin i Željka Cetinić "Srednjovjekovna istraživanja u Istri i Hrvatskom primorju" i Marija Šmalcelj "Srednjovjekovna istraživanja u kontinentalnoj Hrvatskoj".

U podne, uz prigodni govor, akademik Mate Suić otkrio je u predvorju Muzeja poprsje akademika Stjepana Gunjače, rad akademskog kipara Stipe Sikirice.

Poslijepodne priopćenja su podnijeli Zlatko Karač (Zagreb) "Urbani razvitak srednjovjekovnog Vukovara"; Marino Baldini (Poreč) "O novijim srednjo-

vjekovnim nalazima u Poreštini"; Željko Tomičić (Zagreb) "O novijim istraživanjima bjelobrdskih nalazišta u Virovitičko-podravskoj županiji (1988.-1993.)"; Jasminka Čus-Rukonić (Cres) "O novijim nalazima predromaničke skulpture iz Osora" i Marija Buzov (Zagreb) "Prikaz jelena na ranokršćanskim mozaicima prema srednjovjekovnoj umjetnosti".

Uvečer je otvorena izložba "100 godina djelovanja Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika".

Idućeg jutra Marino Baldini govorio je o "Zaštitnim arheološkim istraživanjima crkve Sv. Lovre na groblju Svetog Lovreča pazenatičkog", Vanja Kovačić (Split) izložila je "Nove priloge za crkvu Sv. Marije u Trogiru", a Radoslav Bužančić (Split) prikazao je "Predromaničke arhitektonske adaptacije na otocima Braču i Hvaru".

U drugom dijelu jutarnjeg zasjedanja 28. listopada, kratkim priopćenjima sudionici su upoznati s rezultatima novijih istraživanja na području srednje Dalmacije. Božidar Čečuk (Zagreb) govorio je o špilji Kopačini kraj Donjeg Humca na otoku Braču, Dinko Radić (Vela Luka) prikazao je prapovijesne gradine na otoku Korčuli, Bruna Kuntić-Makvić (Zagreb) nastojala je na primjeru Tita Livija predočiti mogućnosti antičkih literarnih vrela kao putokaz pri arheološkim istraživanjima, Marin Zaninović (Zagreb) održao je predavanje "Luke i prometni putovi u protoantici srednjeg Jadrana", a Jasna Jeličić-Radonić govorila je o obnovi kompleksa crkve Sv. Ivana u Starom Gradu na otoku Hvaru.

Pročitano je i zajedničko priopćenje fra Bone M. Vrdoljaka, Tihomira Glavaša i Boška Marijana o dosadašnjim rezultatim arheoloških istraživanja ostataka prvog franjevačkog samostana na groblju Sv. Ivana u Livnu. Skup je zaključen priopćenjem A. Miloševića (Sinj) o "Arheologiji Sinjskog polja".

U petak, 29. listopada 1993. godine organiziran je stručni izlet. Prvo se otišlo u Sinj na otkrivanje spomen ploče na kući u kojoj je tijekom drugog svjetskog rata akademik Stjepan Gunjača pohranio spomenike i dokumentaciju Muzeja hrvatskih starina iz Knina. U nazočnosti gradskih čelnika i otaca franjevaca, direktor Muzeja Cetinske krajine Ante Milošević ukratko je prikazao sudbinu hrvatskih spomenika iz nekadašnjeg muzeja u Kninu. Predsjednik Hrvatskog arheološkog društva Ante Rendić-Miočević otkrio je zatim spomen ploču. Predstavnicima HAD-a B. Čečuk, B. Nedved i M. Zekan položili su cvijeće na grob i poprsje Stjepana Gunjače.

U Rižinicama s kompleksnom kasnoantičkom arhitekturom, gdje Hrvati tijekom ranog srednjeg vijeka grade crkvu, izletnike je upoznao o nastavku istraživanja Zlatko Gunjača.

Obilazak krunidbene bazilike kralja Zvonimira - Šuplje crkve bio je najveće iznenađenje za sudionike izleta. Nalaz ranokršćanske bazilike, sačuvanog opločenja, štuko-ukrasa na zidovima i još neotvorenu konfesiju, predstavio je Mate Zekan.

Kod Gospe od Otoka o lokalitetu je govorio Željko Rapanić.

O arheološkim istraživanjima i budućim planovima na lokalitetu Sv. Juraj na Putalju iznad Kaštel Sućurca govorio je Tonči Burić.

Poslijepodne je u planinarskom domu na Putalju priređen objed za izletnike.

Izdavačko-publicistička djelatnost

Krajem mjeseca srpnja 1992. godine izašao je iz tiska novi broj Starohrvatske prosvjete - serija III., svezak 20. u kojoj je objavljeno 14 stručnih i znanstvenih radova, a od toga šest radova stručnjaka iz ove ustanove: T. Burić "Tko je bio prokonzul trogirskog natpisa"; V. Delonga "Kameni spomenici s "Begovače" u Biljanima Donjim kraj Zadra"; M. Dragičević "Simbolika likovnih motiva na tekstilnim ostacima ninskog relikvijara; H. Gjurašin "Kasnoantički nalazi iz Škri-pa na otoku Braču i srebrni prsten iz Vrlike"; D. Jelovina "Starohrvatsko groblje pred glavnim ulaznim vratima u staru Varvariju", te u poglavlju *Ocjene i prikazi*: Nikola Jakšić "Crkve na Begovači i problem starohrvatskih nekropola". Novi svezak svečano je predstavljen u MGC - Muzej Mimara, 7. listopada 1992. godine, uz sudjelovanje prof. dr. Ive Petriciolija i mr. Zlatka Gunjače.

U mjesecu listopadu 1992. godine objavljen je katalog izložbe "Kaštel Sućurac u srednjem vijeku", povodom 600 godina Kaštel Sućurca. Autor teksta T. Burić, autor fotografija Z. Alajbeg, tehnički urednik M. Fabjanac.

Tijekom 1992. godine u izdanju Hrvatskog arheološkog društva izašao je iz tiska svezak "Arheološka istraživanja u Kninu i Kninskoj krajini" gdje pišu stručnjaci ovog Muzeja:

T. Burić. Ranosrednjovjekovna skulptura s Kapitula kod Knina

V. Delonga. Ranoromanički natpisi u latinskoj epigrafici Kraljevske Hrvatske

D. Jelovina. Osnivanje i rad Kninskog starinarskog društva

M. Zekan. K novoj atribuciji mačeva karolinškog obilježja iz Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika

U 1993. godini tiskan je Zbornik radova povodom 600. obljetnice utemeljenja Kaštel Sućurca, pod nazivom "Kaštel Sućurac od prapovijesti do XX. stoljeća" u suradnji s Društvom za očuvanje kulturne baštine Kaštel Sućurca. U Zborniku je objavljen rad našeg kolege T. Burića pod nazivom "Srednjovjekovno selo Sućurac i njegovi spomenici". Tehničku i grafičku obradbu Zbornika izradile su Maja Fabjanac i Lada Gamulin.

U listopadu 1993. godine objavljen je katalog izložbe "100 godina djelovanja Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika" autora Zlatka Gunjače i Mate Zekana. Fotografije je izradio Zoran Alajbeg a grafičku obradbu Maja Fabjanac i Lada Gamulin.

Prigodni preklopni katalogi formata A4 tiskani su za sljedeće izložbe: "Bijaći - Stombrate", starohrvatsko groblje, autora I. Bilich i T. Burić u 1992. godini; tijekom 1993. godine "Proložac - Sv. Mihovil", autorice M. Dragičević; "Kučice - Greblje" i "Naklice - Grebčine", autorice V. Delonga; "Stožanac - Gospe od Site", autora F. Oreba i H. Gjurašina, te "Brač - Sv. Vid", autora M. Zekana.

U povodu 100. obljetnice djelovanja Muzeja, objavljuju stručnjaci Muzeja u dnevniku Slobodna Dalmacija sljedeće tekstove: 24.10.93. V. Delonga, "Kamena povjesnica"; 31.10.93. T. Burić, "Biblija i geometrija"; 7.11.93. H. Gjurašin, "Ostavština hrvatskog ratnika"; 15.11.93. M. Dragičević, "Tunika dalmatika"; 21.11.93. M. Petrincec, "Grobna keramika"; 29.11.93. M. Zekan, "Suverene naušnice"; 5.12.93. Z. Gunjača, "Starohrvatske sakralne građevine".

Krajem 1993. godine prikupljeni su svi radovi za zbornik "Livanjski kraj u povijesti", formiran je Izdavački savjet i Uredništvo u kojemu su Vedrana Delonga i Mate Zekan, te je ugovoreno tiskanje knjige.

Ostali publicirani radovi stručnjaka Muzeja

- T. Burić. Bijaći - Stombrate (novo starohrvatsko groblje u kliškoj županiji - zaštitna sondiranja). Obavijesti HAD-a br. XXIV(1992), 2, str. 55-57.
- T. Burić u suradnji sa S. Čačom i I. Fadićem. Sv. Juraj od Putalja - istraživanja 1988.-1990. godine. Obavijesti HAD-a, XXIV(1992), 1, str. 89-94.
- T. Burić. Jedna splitska ranoromanička radionica iz treće četvrtine 11. stoljeća. Prijatelj zbornik, I, 1993, str. 207-221.
- V. Delonga. Srednjovjekovno groblje na "Greblju" u Kučićima kraj Omiša. Obavijesti HAD-a, XXIV(1992), 3, str. 58-61.
- V. Delonga. Uz 65. obljetnicu života Dušana - Duje Jelovine. Obavijesti HAD-a, XXIV(1992), 3, str. 78-80.
- V. Delonga. O arhaiskoj majolici srednjovjekovnog Bribira. Prijatelj zbornik, I, 1993, str. 357-374.
- V. Delonga. Srednjovjekovno groblje u Kučićima - nova arheološka nalazišta u omiškom zaleđu. Mosorska vila, II(1993), 5-6, str. 153-160.
- V. Delonga. Ostrovica kod Bribira (arheološko povijesna skica). Benkovački ljetopis, Zadar, 1993.
- M. Dragičević. Nošnja likova s pluteja splitske krstionice. Croatica Christiana periodica, XIII(1989), 24, str. 61-65.
- M. Dragičević. Duhovnost starohrvatske ornamentalne plastike. Služba Božja, XXXII(1992), 2-3, str. 162-190.
- M. Dragičević. Gotički pojas iz groba nekropole Sv. Spas na vrelu rijeke Cetine. Ethnologica Dalmatica, I(1992), str. 67-76.
- M. Dragičević. Arheološka istraživanja u Prološcu 1992. godine. Časopis župe Proložac, 2-3 (1992).
- M. Dragičević. Dijadem u Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu. Služba Božja, XXXIII(1993).
- M. Dragičević. Odora i znamenje hrvatskog kralja. Kulturni inventar sarkofaga iz Crkvine-Biskupije kraj Knina. Hrvatska obzorja, I(1993), 2, str. 331-336.
- Z. Gunjača. O podrijetlu križa i ljljana. Prijatelj zbornik, I, 1993, str. 193-206.
- Z. Gunjača. Cisterna starokršćanske dvojne bazilike na Srimi. Diadora, 13(1991), str. 269-288.
- H. Gjurašin. Izveštaj o arheološkim istraživanjima na otoku Braču. Obavijesti HAD-a, XXIV(1992), 1, str. 81-83.
- H. Gjurašin. Arheološka istraživanja - Strožanac Gospe od Site 1990.-1991. /O izložbi/. Obavijesti HAD-a, XXV(1993), 2, str. 43.

- M. Zekan. Istočni dio Brača - Povijesni pregled do utemeljenja Sumartina. Zbornik radova, Split 1992, str. 9-20.
- M. Zekan. Muzej hrvatskih arheoloških spomenika - vojno strateški cilj neprijatelja. Obavijesti HAD-a, XXIV (1992), 2, str. 27-28.
- M. Zekan i Hrvoje Gjurašin. Brač - Vidova gora - Sveti Vid, zaštitna istraživanja i konzervacija ostataka romaničke crkve. Obavijesti HAD-a, XXIV (1992), 2, str. 58-60.
- M. Zekan. Pet natpisa kneza Branimira s posebnim osvrtom na nalaz iz Otrisa, Kačić, 25(1993), str. 405-420.

Djelovanje konzervatorsko-restauratorskih radionica

Tijekom ove godine konzervatorsko-restauratorske radionice su obradile materijal sa svih lokaliteta na kojima se radilo u to vrijeme. Obradivana je i starija građa - metal s lokaliteta Otrsa, Škabrnja, Ostrovica, Vrbica, Biskupija, a radilo se i na rekonstrukciji keramičkih posuda s lokaliteta Naklice, Putalj i Kučice, te na obradbi stakla iz Prološća.

U 1992. godini, s pročelja crkve Sv. Jurja na Putalju izvađeni su dijelovi kamenog namještaja predromaničke crkve - dva neznatno oštećena pilastra, nekoliko ulomaka pilastra, pluteja i arhitrava - koji su bili ugrađeni u zid današnje crkve 20-tih godina ovog stoljeća.

Tijekom 1993. godine u Kaštel Starom, uz odobrenje Zavoda za zaštitu spomenika kulture i Pastoralnog vijeća mjesta, izvađen je donatorski natpis tepčice Ljubomira, koji je bio uzidan u nadvratnik južnih vrata crkve Sv. Nikole od Podmorja na groblju. Natpis je trajno pohranjen u Muzeju i bit će postavljen u stalnoj postavi. Na njegovo mjesto je stavljena kopija izrađena od poliestera. Natpis je izrađen od vapnenca, dužine 157 cm, visine 34 cm, klesan u četiri reda a postavlja ga tepčica Ljubomir, istaknuti dostojanstvenik na vladarskom dvoru, u posljednjoj četvrtini 11. stoljeća. To je najvredniji spomenik dobavljen u Muzej u zadnjih nekoliko godina.

Izradba tehničke dokumentacije

Svu potrebnu dokumentaciju s jedanaest lokaliteta u dvije godine izradili su dokumentaristi Muzeja, a ponekad zbog obilnijeg posla angažirani su i ljudi izvan ustanove.

Isto tako, za sve izložbe i za publicističku djelatnost, potrebnu tehničku dokumentaciju rade stručnjaci Muzeja.

Izradba fotodokumentacije

Fotolaboratorijska radionica je u proteklom vremenu pratila arheološka istraživanja putem fotografija, dijapozitiva, a u manjoj mjeri korišten je i videozapis. Radilo se na izradi fotografija za dvije knjige, kataloge, za tri veće i nekoliko manjih izložbi te za znanstvene skupove. Ujedno je snimljena starija muzejska građa iz depoa za potrebe fototeke Muzeja.

Knjižnica

U prvoj polovini 1992. godine knjižnica, zbog bolesti djelatnika, nije bila otvorena za javnost. Na mjesto knjižničara, 15. srpnja, primljena je zamjena za bolesnog radnika.

Od polovine mjeseca rujna voditelj knjižnice Arheološkog muzeja u Splitu, A. Duplančić, dolazi subotom pomoći u razvrstavanju bibliotečnog fundusa. Obnavlja se suradnja (zamjena) za časopise.

S obzirom na stanje, u knjižnici pomaže volonterski Silvija Petrošić u uređenju hemeroteke, razvrstavanju separata, pečatiranju i razvrstavanju naljepnica na publikacije i sl.

Početkom 1993. godine Muzej zapošljava stručnu bibliotekaricu.

U knjižnicu je tijekom te godine pristiglo 207 novih naslova monografskih publikacija, od kojih je 33 kupljeno, a 174 naslova dobiveno je međubibliotečnom zamjenom za časopis "Starohrvatska prosvjeta". Ukupno je obrađeno (katalogizirano, klasificirano, indeksirano) 760 bibliotečnih jedinica (monografskih publikacija i članaka iz Starohrvatske prosvjete).

Od strane NSB instaliran je aplikacijski program CROLIST s ciljem uključivanja u republički bibliotečno-informacijski sustav. Osim toga, na PC-u instalirana je kompletna ORACLE RDBMS koja, osim bibliotečnih, može poslužiti i u druge svrhe.

Osim novopristigle, građa se i retroaktivno inventarizira i evidentira. Inventarizirano je 1010 naslova monografskih publikacija; evidentirano je 253 naslova periodičkih publikacija s ukupno 2074 godišta, 2302 volumena i 2533 sveska.

U kartoteku korisnika upisana su 44 korisnika, internih 21 i vanjskih 23.

Od bibliotečne opreme instaliran je jedan PC bez štampača i kupljena su kolica za prijenos bibliotečne građe.

Izložbe

Povodom završetka arheološko-konzervatorskih radova na romaničkoj crkvi Sv. Vida na otoku Braču, u planinarskom domu "Vladimir Nazor" na Vidovoj gori, postavljena je prigodna izložba na dan Sv. Vida, 15. lipnja 1992. godine. Autor izložbe je Mate Zekan, autor fotografija Zlatko Sunko a crteža Vinko Bakulić.

Na igralištu NK "Solin" poduzeće MAR je pristupajući izgradnji i uređenju restorana željelo u svom interijeru prezentirati spomeničku baštinu starohrvatskog razdoblja. Svrhovito je razrađena sama koncepcija izložbe s fotoreprodukcijama starohrvatskih arheoloških lokaliteta općine Solin (Krunidbena bazilika - "Šuplja crkva", Majdan, Rižinice, Klis, Muć Gornji, Mravinci, Gospa od Otoka) opremljenih opširnim legendama. Posebno su obrađene teme početaka hrvatske mornarice i kralj Zvonimir, čijim je imenom restoran i nazvan i kojemu je u čast restoran otvoren na dan njegova krunjenja, 9. listopada. Odabir materijala, izradu scenarija i realizaciju stalnog postava restorana "Zvonimir" izvršio je Mate Zekan, a fotografije su izradili Zoran Alajbeg i Zlatko Sunko.

Uz znanstveni skup "Kaštel Sućurac od prapovijesti do XX. stoljeća" organizirana je izložba "Kaštel Sućurac u srednjem vijeku". Izložba je bila otvorena od 19. listopada do 9. studenog u Muzejsko-izložbenom prostoru Podvorje, Kaštel Sućurac i od 25. studenog do 23. prosinca 1992. u Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika. Autor izložbe Tonči Burić, stručni suradnici Vedrana Delonga i Maja Petrincec. Crteže je izradila Maja Fabjanac, konzervatorsko-restauratorsku obradu građe Ivo Donelli i Marko Rogošić, fotografije i plakat Zoran Alajbeg, a postavu izložbe Maja Fabjanac i Lada Gamulin.

U povodu završetka Trpimirove godine, a u čast 1140. obljetnice Trpimirove darovnice, u Zavičajnomu muzeju Kaštela, u kuli Čipiko u Kaštel Novom, od 11. do 17. prosinca 1992. godine organizirana je izložba "Bijaći - Stombrate", starohrvatsko groblje. Autori izložbe su Tonči Burić i Ivanka Bilich, a autor fotografija Zoran Alajbeg.

"Arheološka istraživanja Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika 1990.-1992." naziv je izložbe koja je postavljena 18. svibnja 1993. godine povodom Međunarodnog dana muzeja. Na izložbi su prikazani sljedeći lokaliteti: Brač - Sv. Vid, Kućice - Greblje, Naklice - Grebčine, Proložac - Sv. Mihovil i Strožanac - Gospe od Site. Autori izložbe: Vedrana Delonga, Magdalena Dragičević, Hrvoje Gjurašin, Franko Oreb i Mate Zekan. Autori postava: Maja Fabjanac i Lada Gamulin. Autori fotografija: Zoran Alajbeg, Zvonimir Buljević i Zlatko Sunko. Konzervatorsko-restauratorska obradba: Ivo Donelli i Marko Rogošić a tehnička dokumentacija: Vinko Bakulić, Igor Bikić, Silvana Bubalo, Mario Čorić, Maja Fabjanac, Miran Palčok, Marko Rogošić i Mario Sumić.

Slijede izložbe "Arheološka istraživanja - Strožanac Gospe od Site - 1990.-1991.", u Strožancu u crkvi Gospe od Site, lipanj 1993. godine i "Kućice - Greblje" u Gradskom muzeju u Omišu, srpanj 1993. godine.

Prigodna izložba "100 godina djelovanja Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika" postavljena je u listopadu 1993. godine. Autori izložbe su Zlatko Gunjača i Mate Zekan, stručni suradnici Maja Petrincec i Tomislav Šeparović, likovni prilozi Silvine Bubalo, autori fotografija Zoran Alajbeg i Zvonimir Buljević te autori postava Maja Fabjanac i Lada Gamulin i plakata Maja Fabjanac.

Tijekom 1993. godine svi su kustosi šest mjeseci bili intenzivno angažirani na odabiru materijala iz zbirke ovog i drugih muzeja za pripremu izložbe "Arheološka baština Hrvata".

Izložbe - suradnja s drugim ustanovama

"Tko kaže da grada ovog nesta", izložba fotografija s ratnim znakovljem grupe zadarskih autora, travanj 1992.

"Ranjeni hrvatski gradovi u memoriji Urbanističkog instituta Hrvatske" koja je u suradnji s Urbanističkim institutom Hrvatske tijekom mjeseca lipnja 1992. godine bila postavljena u našem Muzeju.

"Zvijer protiv Sv. Mihovila", svjedočanstva o ratnim razaranjima spomenika kulture u šibenskoj općini. Izložba je organizirana uz suradnju Zavoda za zaštitu spomenika kulture grada Šibenika tijekom mjeseca lipnja 1992. godine.

"Zaštitimo kulturnu baštinu", izložba radova učenika osnovnih škola Splita

organizirana u suradnji sa Zavodom za školstvo - Referada Split i HDLU tijekom mjeseca srpnja 1992. godine, a održana je u Umjetničkom salonu, Split.

“Ratne fotografije Skradina”, izložba organizirana u suradnji s Mjesnom zajednicom i Fondom za obnovu grada Skradina, tijekom mjeseca srpnja 1992. godine u prostorijama Muzeja.

“Vukovar se predstavlja Hrvatskoj i Europi”, izložba fotografija Vukovara prije, za vrijeme i poslije rata; mini-postav arheološkog nalazišta Vučedol, izložba akvarela o Vukovaru autora Miroslava Acića i izložba promičbenog materijala o Vukovaru. Izložba je krajem mjeseca srpnja postavljena u Muzeju u suradnji s vukovarskim Zelenim pokretom i listom “Slobodna Dalmacija”.

Povodom međunarodne manifestacije Knjiga Mediterana u organizaciji Književnog kruga i HAZU u Muzeju su 27. rujna 1992. postavljene izložbe “Mostarski slikari”, “Urbicid nad Mostarom” i izložba fotografija “Razrušeni gradovi u Dalmaciji”.

Ostala događanja u Muzeju

“Zadar nije na dar”, predavanje Pavuše Vežića, 23. travnja 1992. g.

“Ratno razaranje spomenika kulture općine Šibenik”, predavanje Ive Glavaša, u lipnju 1992. g.

“Zadar na mapi rata”, predavanje Pavuše Vežića, 9. srpnja 1992. g.

“Urbicid nad Mostarom”, predavanje grupe za graditeljsko nasljeđe Poduzeća za izgradnju i obnovu Mostara, 28. rujna 1992. g.

Okrugli stol u povodu 150. godišnjice Matice Hrvatske, 29. travnja 1992.

Svečana akademija učenika gimnazije Natko Nodilo, 29. svibnja 1992.

Predstavljanje knjige prof. Ive Lipanovića, “Oba dva, oba dva... Šibenik u rujanskom ratu 1991.”, 20. lipnja 1992. godine.

Otvaranje “Knjige Mediterana”, 27. rujna 1992. godine.

Večer poezije A.B. Šimić - Post scriptum, 29. rujna 1992. godine, organizator Art forces Herceg-Bosne, te Musa Ćazim-Ćatić - zaboravljeni pjesnik, 30. rujna 1992. g. istog organizatora.

U sklopu manifestacije “Marulićevi dani” od 27. do 29. travnja 1993. u prostorijama Muzeja priređen je program recitacija osnovnih i srednjih škola Splita i Trogira, te svečana akademija za srednjoškolsku mladež.

U Muzeju je održan 3. lipnja 1993. godine “Susret pjevačkih zborova Split-sko-dalmatinske županije” gdje su nastupili zborovi osnovnih škola starijeg uzrasta, zborovi gimnazija te pjevački zbor Osnovne glazbene škole “Lovro pl. Matačić”, Omiš.

Stručna pomoć

Na zahtjev Ministarstva kulture Republike Hrvatske mr. Zlatko Gunjača i Hrvoje Gjurašin 22. ožujka 1993. godine borave u Supetru na otoku Braču radi osnivanja ustanove Brački muzej.

Otkup predmeta za Muzej

U 1993. godini otkupljen je za numizmatičku zbirku Muzeja od privatnika, skupni nalaz novca od deset srebrnih groša i 1 zlatnika venecijanskog dužda Francesca Foscarija (1423.-1457.). Novac je nađen na položaju Drage u selu Sitno Gornje, kod Perkovića.

Investicije

Obvezu klimatizacije preuzela je država (70%) i općina Split (30%) preko svojih fondova kulture.

Godine 1992. Republički fond je rezervirao 8.000.000.-HRD na ime nastavka financiranja klimatizacije Muzeja, ali sredstva nije uplaćivao zbog izostanka participacije Općinskog fonda za 1991. godinu. Kako brojne molbe i dogovori s Izvršnim vijećem i Fondom za kulturu općine Split nisu dali nikakve rezultate, sve pripreme koje je Muzej izvršio (prikupljanje ponuda te odabir najpovoljnijeg izvođača) ostale su bespredmetne jer ni općinski ni Republički fond nisu dodijelili nikakva sredstva za realizaciju projekta klimatizacije.

Dana 16. travnja 1993. godine Izvršno vijeće općine Split uplatilo je na račun Muzeja 105.900.000.-HRD, što je u tom momentu vrijedilo 100.000.-DEM te se obvezali osigurati daljnjih 86.000 DEM. Nakon primitka tih sredstava Muzej je smjesta sklopio ugovor s izvođačem "Termofrizom" iz Splita, uplativši na ime avansa dobivena sredstva, pa su radovi počeli odmah.

Najveći dio dijelova postrojenja za klimatizaciju je montiran. Nažalost, kako Muzej nije dobio potrebna financijska sredstva, radovi na klimatizaciji nisu završeni u 1993. godini. Jedino je privremeno osposobljeno grijanje za nadolazeću zimu.

Ostale investicije

U prostoriji do skloništa uređen je prostor sa zatvorenim staklenim ormari-
ma za čuvanje deponirane keramičke građe.

Kupljeni su ormari-ladičari, koji su postavljeni u trezor za pohranu deponirana materijala.

U sjeverozapadnom radioničkom dijelu Muzeja uređena je radionica za konzervatorsko-restauratorske zahvate na metalu, staklu i keramici.

Kadrovska problematika

U ove dvije godine u Muzeju je bilo više kadrovskih promjena.

Rješenjem Ministarstva kulture, a na vlastiti zahtjev, Mate Zekan razrješava se dužnosti ravnatelja Muzeja s danom 1. veljače 1992. godine.

Odlukom Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske, mr. Zlatko Gunjača postavljen je za ravnatelja Muzeja 1. veljače 1992. godine.

Na osobni zahtjev Zlatko Sunko, fotograf, koji je u ustanovi bio zaposlen od 1977. godine, napušta radno mjesto 25. rujna 1992. godine.

Na upražnjeno mjesto fotografa primljen je 28. srpnja 1992. godine Zoran

Alajbeg.

Na radno mjesto knjižničara, 15. srpnja 1992. godine, primljena je Silvana Matković.

Na mjestu bibliotekara u knjižnici našeg Muzeja od 1. siječnja 1993. godine radi Gorana Dvornik.

Ispunivši zakonske uvjete, 4. siječnja 1993. godine, odlazi u mirovinu dr. Dušan Jelovina, arheolog, muzejski i znanstveni savjetnik, koji je u ustanovi radio cijeli svoj plodni radni vijek, odnosno od 1955. godine.

Na mjesto kustosa-pripravnika primljeni su 5. siječnja 1993. godine arheolozi Maja Petrincec i Tomislav Šeparović.

Maja Fabjanac primljena je na radno mjesto likovnog suradnika 1. travnja 1993. godine.

Zbog odlaska u mirovinu rukovodiocu računovodstva Mariji Maretić, zaposlenoj u Muzeju od 1977. godine, predao je radni odnos 5. travnja 1993. godine.

Na ispražnjeno mjesto rukovodioca računovodstva primljena je 23. travnja 1993. godine Jakica Bartulović.

Na radno mjesto vratara-telefonista (zamjena za bolesnog radnika) 3. svibnja 1993. godine primljen je Velibor Rogulj.

Na osobni zahtjev Marijan Lozo, pomoćni preparator, koji je bio zaposlen od 1. veljače 1991. godine, napušta radno mjesto 3. srpnja 1993. godine.

In memoriam

Dugogodišnji preparator Muzeja, Josip Bepica Bartulović, preminuo je 7. lipnja 1992. godine u 77. godini života. U mirovinu je otišao 31. prosinca 1968. godine.

Dugogodišnji klesar-preparator Muzeja, Fabjan Bakulić, preminuo je 12. listopada 1992. godine, u 77. godini života. U mirovinu je otišao 1. srpnja 1980. godine.

Stručno i znanstveno usavršavanje, napredovanje u struci

Viši kustos mr. Magdalena Dragičević je 29. travnja 1992. godine odlukom Muzejskog savjeta postala muzejski savjetnik.

Kustosi pripravnici Lada Gamulin i Hrvoje Gjurašin, 15. lipnja 1992. godine su u Zagrebu položili stručni ispit i stekli stručno muzejsko zvanje kustos.

Viši kustos Vedrana Delonga, 27. listopada 1992. godine je u Zadru na Filozofskom fakultetu obranila magistarski rad "Latinski epigrafički spomenici na tlu ranosrednjovjekovne hrvatske države".

Sv. Juraj na Putalju, Kaštel Sućurac, 1993. g.

Strožanac - Gospe od Site, 1993. g.

*Greblje u
Kučićima kod
Omiša,
1992.-93. g.*

*Rižinice, radni
snimak, pogled
sa zapada,
1992. g.*

*Solin - Sv. Petar
i Mojsije,
1992.-93. g.*

Bijaći - Stombrate, 1993. g.

Dioklecijanova palača, 1992. g.

Sv. Vid, Vidova gora, 1992. g.

Muć - Sv. Petar, 1993. g.

Vrelo rijeke Jadro, prosinac, 1993. g.

*100 godina Muzeja, 27.
listopada 1993. g.*

*100 godina Muzeja, 27.
listopada 1993. g.*

*100 Godina Muzeja,
27. listopada 1993.*

